

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НА ФАКУЛЬТЕТАХ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Ляшенко А.М., доцент кафедри циклічних видів спорту ХНПУ ім. Г. С. Сковороди

Анотація. Позначення значимості творчого підходу в навчанні студентів, а також основних форм контролю за рівнем їхньої підготовленості. Виявлення впливу на ефективність навчання студентів нетрадиційним способом: рішення кросвордів по тематиці навчання за курсом спортивно-педагогічного вдосконалювання.

Ключові слова: спеціальність «фізична культура та спорт», технологізація, педагогічні технології, матеріально-технічні засоби навчання, процес підготовки студентів факультету фізичного виховання, підведення підсумків, кросворд.

На сучасному етапі розвитку вищої школи виховання студентів неможливо без створення ефективної та гнучкої системи занять. Системи, яка б дозволила не тільки отримувати різноманітні знання, вміння їх застосовувати на практиці, а й створювати на цій основі нове ставлення до «аксіом» професійної педагогічної діяльності.

Саме тому, як відомо, останні роки, все більше приділяється уваги «технологізації» учбового процесу.

Термін «технологія» з грецької мови перекладається як мистецтво, майстерність вміння та таке інше. У психолого-педагогічній науці його інтерпретовано до поняття «Педагогічна технологія». На наш погляд, вона повинна бути спрямована на вдосконалення навчального процесу та на розвиток розумової діяльності студентів. Та успіх «педагогічних технологій» в сфері навчання забезпечується, не лише, вмінням фахівців цієї галузі теоретично обґрунтувати та експериментально доводити факти, але і створювати психолого-педагогічні умови для засвоєння знань, активізації творчої уяви та прагнення студента до отримання власного досвіду в практичній діяльності.

Сучасні умови навчання та перевірки знань в умовах ВНЗ-ів не є перешкодою, та навпаки навіть сприяють впровадженню різноманітних інформаційно-технічних засобів, форм накопичення знань та їх перевірки.

Так, аналіз заліково-модульної системи на факультетах фізичного виховання в ВНЗ, демонструє можливість застосування подібних засобів майже в кожному модулі. Однак, це потребує певної матеріально-технічної підготовленості з боку не лише фахівця але й навчального закладу.

Головні матеріально-технічні засоби навчання взагалі та, зокрема, за спеціальністю «Фізич-

на культура та спорт» можна систематизувати за основними ознаками, які визначають успішність та ефективність психолого-педагогічного процесу навчання.

Це є:

- аудіо-відео апаратура, яка забезпечує формування уявлення про зміст навчання, його форму та цілісність;
- метрологічні засоби, які забезпечують науково-методичний підхід до навчальних матеріалів з курсів, що вивчаються з кожної дисципліни;
- обчислювальна техніка, яка дозволяє не лише накопичувати й систематизувати матеріал, але й створювати відповідні програми навчання.

Так, наприклад, забезпечення формування уявлення про рухи на практичних дисциплінах у того хто навчається може, а точніше повинно, створюватися за рахунок трансляції основних структурних елементів техніки виду спорту завдяки сучасним інформаційно-технічним засобам - телевізійна та відео апаратура.

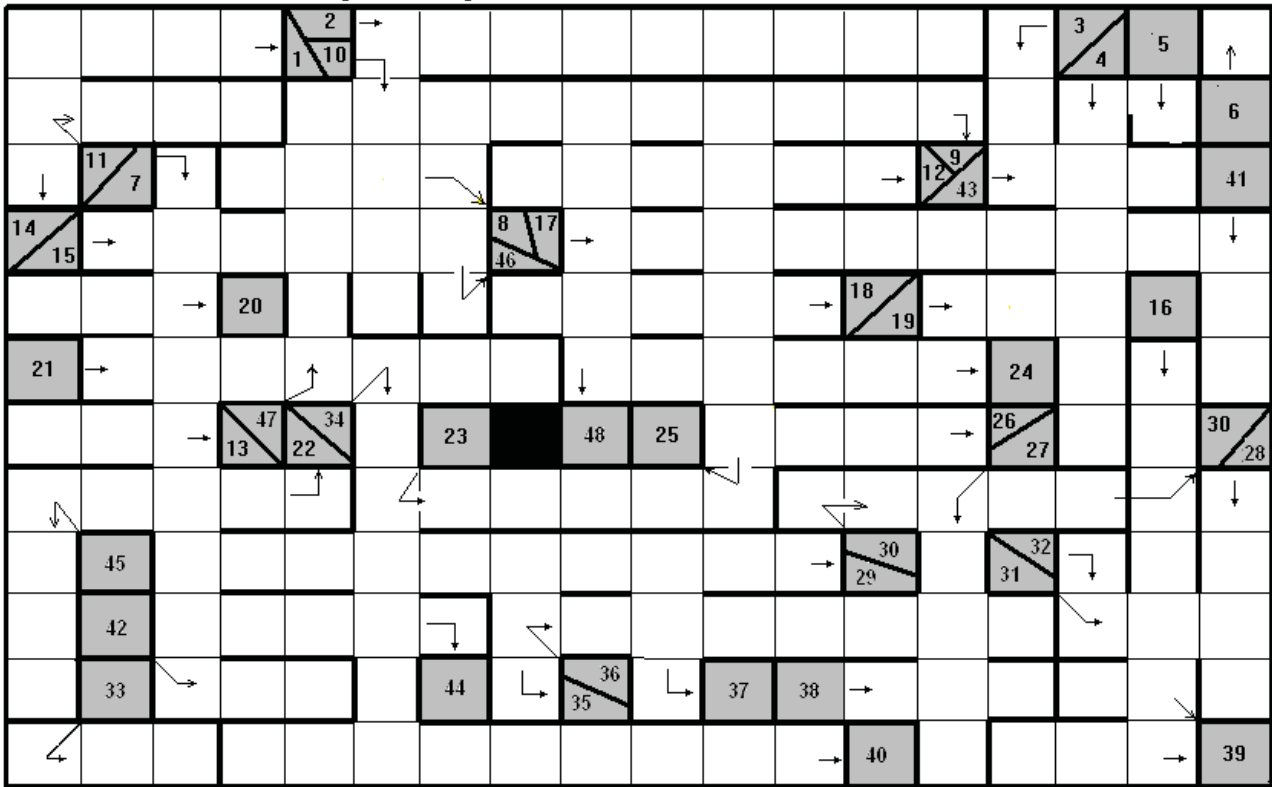
Інформаційно-комунікативні технології для студентів ВНЗ не є новинкою, бо вже сьогодні багато фахівців самих різних галузей застосовують аудіовізуальний матеріал для покращення сприйняття інформації. Створюються авторські програми навчання, навчальні відео фільми, тощо.

Науково-методичний підхід до навчальних матеріалів з курсів, які складають основу навчання в ВНЗ зі спеціальності «Фізична культура та спорт», забезпечується досить розповсюдженим засобом вимірювання – динамометри, осцилографи, біокінематики, спеціальні тренажерні засоби, тощо.

Подібне технічне обладнання застосовується в умовах ВНЗ з метою розвитку галузевої науки, що наприкінці навчання дозволяє студенту накопичувати об'ємний матеріал для створення науково-дослідних дипломних робіт.

кросворд № 1

п.і. _____ курс _____ дата _____

1. Фізична якість, що розвивається плавцями.
2. Видатний радянський плавець – 4-и разовий олімп. чемпіон.
3. Поняття, яким визначається обтічність положення тіла при плаванні.
4. Відоме з радянських часів ДСТ.
- 5,6. Аббревіатура пульсу та режиму при роботі плавців (відповідно).
7. Рівновага внутрішнього середовища організму.
8. Відкрите водоймище, в якому можна проводити марафонське плавання. (рос)
9. Всесвітньо відомий тренер з плавання, дослідник, вчений тощо.
10. Розповсуджений засіб відновлення працездатності плавців.
11. Місце входу та виходу з басейну.
12. Гігієнічний засіб проффлактики негативного впливу хлору на ротову порожнину.
13. Енергетичний препарат для серця «... тон».
14. Олімпійська дистанція способом вільний стиль.
15. Емблема національної збірної Швеції.
16. Рациональна структура движений в плаванні.
17. Стан, який відчуває плавець при проходженні змагальної дистанції.
18. Напряжена боротьба, збудженість, психологічний настрій.
19. Невідемна частина системи підготовки, відновлення спортсменів та життя людини.
20. Столиця Олімпійських ігор в роки «холодної війни».
21. Спортивний спосіб плавання.
22. Тех. засіб підготовки плавців.
23. Сучасна столиця літніх лімпійських ігор.
24. Психологічний термін, який визначає поведінку спортсмена перед змаганнями.
25. Засіб силової підготовки плавців.
26. Столиця першої руської олімпіади.
27. Поняття, яке визначає затримку дихання спортсменом.
28. Поняття, яке застосовується для характеристики процесу планування тренування спортсменів.
29. Шлях руху частин тіла в воді.
30. Визначення спеціалізації в циклічних видах спорту.
31. Один з проявів нервового перенапруження тіла назовне.
32. Заслужений тренер.
33. Заслужений мастер спорта.
34. Український, радянський олімпійський чемпіон.
35. Гідроканал, тренажери, міні-джим, хюттель, ласти, обтяження тощо.
36. Причина дискваліфікації плавця при виконанні старту.
37. Складова частина аналізу техніки плавання.
38. Визначення об'єму легенів при медогляді спортсменів.
39. Клич перемоги.
40. Складова частина аналізу техніки виконання старту.
41. Позитивна енергія що забезпечує рівновагу середовища.
42. Місце тренування плавців.
43. Ознака явища, темпераменту, спортсмена, тощо.
44. Фірма, яка виробляє спортивну форму.
45. Європейська федерація плавання.
46. Робоча фаза руху ногами при характеристиці техніки плавання способом кроль на спині.
47. Спосіб плавання.
48. Засіб підводної навігації.

Створення відповідних програми навчання завдяки різноманітним можливостям сучасної обчислювальної техніка, не є складним завданням. Головною з цих програм є створення тестових завдань з курсів навчених дисциплін, їх опрацювання та підведення підсумків.

Інформатизація цієї діяльності, як багатопланового й різнорівневого процесу передбачає опрацювання багатьох питань. Предмет, що вив-

чається має збагачувати студентів знаннями та додавати практичного приросту продуктивності навчання.

Тому, впровадження нових інтерактивних форм навчання, які можуть, забезпечувати формування уявлень, навичок є досить актуальним завданням для фахівців ВНЗ.

Відповідний творчий підхід до організації процесу підготовки студентів сприяє вдосконаленню

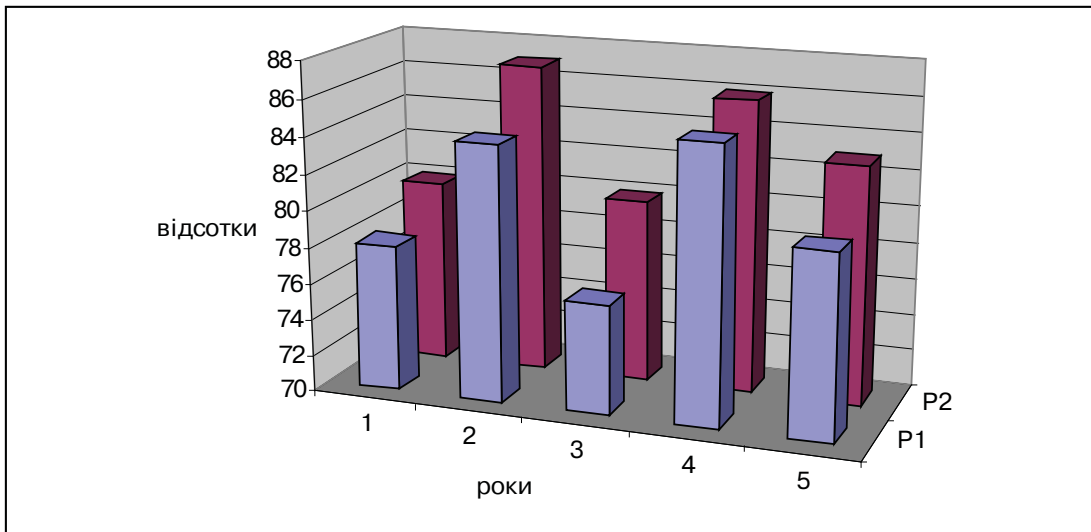

Рис. 1.

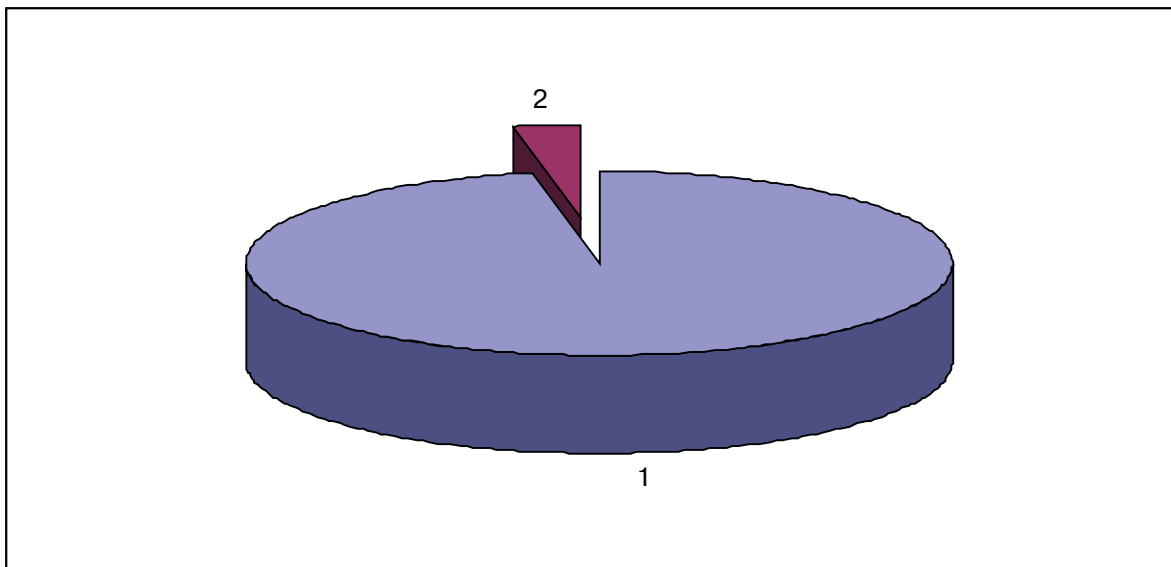

Рис. 2.

методичного матеріалу, що застосовується в будь-яких закладах освіти. Де, наприклад, складені за вимогами до роботи з кожної дисципліни робочі плани та програми, які включають лекційні, практичні, семінарські заняття та обов'язкове підведення підсумків у вигляді написання тематичних, курсових, дипломних робіт, складання заліків, іспитів, тощо.

Стосовно про підведення підсумків, в практиці навчального процесу, змістовне наповнення підсумкової частини, зазвичай, залежить від змісту матеріалу та безпосередньо створюється фахівцями, які досить тривалий час витратили на вдосконалення власної майстерності, накопиченню знань, досвіду. Це, на нашу думку, дозволяє змінювати завдяки таким програмам, навіть зміст дисципліни

та насичувати його сучасним, досить цікавим та різноманітним матеріалом, що сприяє засвоєнню знань з відповідного навчального предмету.

Тим більше, що вміння викладача, вчителя, тренера застосовувати навіть добре відомі знання або інформацію під час навчання, підготовки, тренування є гостро необхідним для кожного з них.

Тому, нами була зроблена спроба підготувати та далі застосувати певні засоби навчання, що сприяли б не лише отриманню учбової інформації, але й стимулювали пізнавальний інтерес та задоволення від процесу навчання.

Так, нами було розроблено певний засіб перевірки рівня підготовленості студентів з предмету СПВ (спортивно-педагогічного вдосконалення) спеціалі-

зація плавання. При складанні заліку та іспиту з цього предмету на першому курсі в другому та в четвертому семестрах на другому курсі, відповідно, студентам було запропоновано завдання для перевірки знань – вирішення кросворду у відповідності до матеріалів предмету, зміст якого відповідає навчальним програмам предмету. Наприклад, кросворд за № 1.

На нашу думку, це досить простий та цікавий засіб що дозволяє досить повно визначити рівень знань студента з усіх тем, що вивчалися протягом певного часу та одночасно стимулювало актуалізацію їх пізнавального інтересу.

Вирішення кросворду зі змістом, який повністю охоплює всі ланки знань, що вивчаються на протязі семестру або року (за змістом робочих планів та навчальних програм затверджених відповідним закладом для груп СПВ), викликає у студентів певне розкуте ставлення.

Майже 90% респондентів оцінюють цей процес, як інтелектуальні розваги. Та при цьому, виказують не аби яку зацікавленість та навіть наполегливість при вирішенні кросворду. Крім того, питання що залишаються без відповідей, як правило, змушують практично всіх розшукати відповідь та повернутися до нього без спеціальних вимог.

Порівняльна характеристика дій студентів стосовно повернення до пройденого матеріалу після проведення контролю за знаннями не дозволила визначити значну різницю (рис. 1).

На наш погляд, відпрацювання матеріалу в подібній формі дозволяє стимулювати процес отримання студентами відповідних знань.

Подальша співпраця з цим контингентом передбачає певну психологічну адаптацію до незвичної форми перевірки знань та на тлі того що у них з'являється не аби яке прагнення повернутися до цієї форми перевірки знань - вирішення кросворду, викладач з успіхом може застосовувати самих студентів для створення інших кросвордів. Наприклад, при вивченні наступного матеріалу або навіть, як підсумок семестру, запропонувавши кожному створити кросворд для товариша та з обов'язковим визначенням кращого з них.

Цікавим, після проведення перевірки рівня знань у студентів було визначено значне бажання особисто до змісту матеріалу створити власний варіант кросворду (рис. 2).

Дослідження проведені з цього приводу показали, що майже 97% (визначені під цифрою 1) тих, хто спробував цю форму перевірки знань далі намагаються відтворити подібну форму перевірки знань та опікуються подальшим застосуванням цього засобу для перевірки рівня їх знань.

Нам представляється, що аналіз і обробка результатів рівня знань подібним способом може

бути корисним засобом та навіть стати основою керування навчальним процесом у всіх видах практично-теоретичних дисциплін в ВНЗ за спеціальністю «Фізична культура та спорт».

Ми впевнені, що ефективність процесу підготовки студентів (чи то виконання розрядних норм, чи теоретичні знання) є не лише сам процес навчання в вигляді обміну інформації, але також конкретний внесок особисто кожного викладача та кожного студента в скарбничку цього процесу.

Список літератури

1. Булгакова Н.Ж. Плавание: Пособие для инструктора-общественника. — М.: Физкультура и спорт, 1984.
2. Ганчар И.А. Плавание: теория и методика преподавания: Учеб. — Мн., Четыре четверти. — «Экоперспективы», 1998.
3. Гончар И. Л. Технология обучения плаванию: Учеб. пособие для Вузов физ. культ. — М.: СпортАкадемПресс, 2002.
4. Ганчар И.А. Методика преподавания плавания: технологии обучения и совершенствования: Учебник. — Ч. II. — Одесса: Друк, 2006.
5. Жмарев Н. В. Управленческая и организаторская деятельность тренера. — К.: Здоровье, 1986.
6. Иванченко Е. И. Теория и практика спорта: Учеб. пособ: В 3 ч. — Минск, 1997.
7. Матвеев Л. П.—Основи спортивной тренировки. — М.: Физкультура и спорт, 1977.
8. Плавание. Правила соревнований. — М.: ФиС, 1971.
9. Плавание / Под ред К.П. Сахновського. — Київ: Молодь, 1995.
10. Платонов В.Н. Теория и методика спортивной тренировки. — К: Вища школа. 1984.
11. Платонов В.Н., Сахновский К.П. Подготовка юного спортсмена. — К.: Радянська школа, 1988. — 157 с.
12. Платонов В.Н., Фесенко С.Л. Сильнейшие пловцы мира. — М.: ФиС, 1990.
13. Фрига Е.Л. Оптимизация программ учебно-оздоровительных занятий в воде для младших школьников//Материалы II научно-методической конф. студентов V курса университета. — К., 1999.
14. Шаповалов В.П. Плавание. — Дніпропетровськ: «Січ», 1994. — 400 с.
15. Штихерт К.Х. Спортивное плавание. — Москва, ФиС, 1973. — 152 с.
16. Щетинника Л. Самоменеджмент тренера. Человек в мире спорта. — М.,1998. — Т. 2.
17. Яхонков Е. Р., Бурчик А. П. Систематизация элементов менеджмента в деятельности тренера. — К., 1999.

Надійшла до редакції 23.07.2010 р.

Ляшенко А.Н. Определение основных материально-технических средств обучения в ВУЗ по специальности “физическая культура и спорт”.

Обозначение значимости творческого подхода в обучении студентов, а также основных форм контроля за уровнем их подготовленности. Выявление влияния на эффективность обучения студентов нетрадиционным способом: решение кроссвордов по тематике обучения по курсу спортивно-педагогического совершенствования.

Ключевые слова: специальность “физическая культура и спорт”, технологизация, педагогические технологии, материально-технические средства обучения, процесс подготовки студентов факультета физической культуры, подведение итогов, кроссворд.

Liashenko A. Identifying the basic logistics of education in university by specialty “physical culture and sport”.

Marking the significance of creativity in the students, as well as the basic forms of control over their level of preparedness. Identification of impact on the effectiveness of teaching students in an unconventional way: Solve crosswords on topics of training at the rate of sports-pedagogical improvement.

Keywords: Specialty “physical culture and sport”, technologization, educational technology, material and technical means of education, the preparation of students of the Faculty of Physical Education, summing up, a crossword puzzle.

- X98 **Худолій О.М.**
Основи методики викладання гімнастики: Навч. посібник. У 2-х томах. — 4-е вид., випр. і доп. — Харків: «ОВС», 2008. — Т. 1. — 408 с: іл.
ISBN 966-7858-54-5.
ISBN 966-7858-55-3(I).

У першому томі навчального посібника розглянуті загальні питання теорії гімнастики, а також засоби і методика розвитку рухових здібностей та методика навчання гімнастичним вправам.

Навчальний посібник рекомендовано викладачам і студентам факультетів фізичного виховання педагогічних університетів та вчителям фізичної культури середніх загальноосвітніх шкіл.

- X98 **Худолій О.М.**
Основи методики викладання гімнастики: Навч. посібник. У 2-х томах. — 4-е вид., випр. і доп. — Харків: «ОВС», 2008. — Т. 2. — 464 с: іл.
ISBN 966-7858-54-5.
ISBN 966-7858-56-1(II).

У навчальному посібнику розглянута методика викладання гімнастики в школі і ДЮСШ, а також методика організації і проведення змагань зі спортивної гімнастики.

Посібник рекомендовано викладачам і студентам факультетів фізичного виховання вищих педагогічних навчальних закладів III—IV рівня акредитації та вчителям фізичної культури середніх загальноосвітніх шкіл.

Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник
для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 14/18.2—1928 від 17.11.03)